

Nr 752

Av fru Sjövall m. fl., i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 70, angående anslag för budgetåret 1960/61 till universitetet i Göteborg.

I sina anslagsäskanden för budgetåret 1960/1961 hemställer Göteborgs universitet om inrättande av ytterligare en professor i röntgendiagnostik, vilken föreslås bära kombineras med en överläkarbefattning vid röntgendiagnostisk avdelning vid Sahlgrenska sjukhuset.

Departementschefen understryker i sin proposition nr 69/1960, »att det sålunda icke kan bestridas, att den medicinska utbildningsreformen enligt proposition 1954: 212 och det ökade intaget av medicine studerande enligt proposition 1957: 91 medfört ett mer intensivt ianspråktagande av stadens sjukhus». Samtidigt understryker han, att en viss restriktivitet från statens sida måste resas mot framtällda anspråk.

Denna restriktivitet har fått komma till uttryck i att departementschefen bl. a. icke tillstyrkt ovan nämnda professor.

Röntgendiagnostiken utgör sedan länge den dominerande hjälpdisciplinen för medicinens samtliga övriga grenar. Underdimensionerade röntgendiagnostiska avdelningar kommer därför att utgöra flaskhalsar, vilka avsevärt kan försena och fördyra sjukvårdsarbetet.

Det röntgendiagnostiska arbetet vid Sahlgrenska sjukhuset har ökat betydligt sedan januari 1959, då det nya centralkomplexet togs i bruk. En väsentlig förstärkning av läkarkrafterna, anställda i kommunens tjänst och avsedda för rent sjukvårdande arbetsuppgifter, har också ägt rum de sista åren.

Undervisningskapaciteten har däremot icke förstärkts, trots att intagningen av studenter ökat och slog igenom i undervisningen förra året.

Jämför man övriga universitetskliniker med vid dem anställda läkarkrafter och med vid dem intagna studerande uppvisar Göteborg en betydande eftersläpning av läkarkrafterna. I Stockholm intages 120 studerande per år, fördelade på karolinska sjukhuset och serafimerlasarettet, i Lund 90, fördelade på Lund och Malmö, i Uppsala 80 samt i Göteborg 100. Undervisningen i Stockholm och i Malmö-Lund är uppdelad på två sjukhus; i Uppsala sker den vid en klinik, i Göteborg vid två olika kliniker inom samma sjukhus.

Karolinska sjukhuset har en professor och fyra överläkare, serafimerlasarettet en professor och två biträdande överläkare, Lund en professor, en laborator och en biträdande lärare, Malmö en professor och en biträdande

lärare, Uppsala en professor, en överläkare och två biträdande överläkare, vilka deltagar i undervisningen. I Göteborg finns en professor, en överläkare som tjänstgjort som arvodesanställd lärare samt en extra klinisk lärare, anställd för tiden 1/2-30/6 1960.

Enligt statsmakternas direktiv skall undervisning i Göteborg meddelas med sammanlagt 75 timmar till den propedeutiska kursen och till de tjänstgörande i de medicinska och kirurgiska kurserna. Fyra sådana kurser äger rum årligen med alltså inalles 300 undervisningstimmar per år. Därutöver tillkommer undervisning till de tjänstgörande i kurser i neurologi, obstetrik och gynekologi, otiatri samt pediatrik. De tre första kurserna går fyra gånger om året, den sista tre. I allt beräknas 44 undervisningstimmar per år för de i dessa kurser tjänstgörande medicine kandidaterna.

Vederbörande professor har uppgivit att utöver detta har han ytterligare ca trettio undervisningstimmar per år för konferenser med olika kliniska läkare vid sjukhuset.

Professorns undervisningsskyldighet uppgår till 130 timmar per år, den extra kliniske lärarens till 65, varav medel beviljats för hälften. Den överläkare som tidigare hjälpt till med undervisningen har nu förklarat att de växande kraven sjukvården reser icke kommer att tillåta honom att deltaga i undervisningen i den utsträckning som skett tidigare år och att han nu endast kan medhinna ca trettio timmar, förutsatt att han erhåller arbetslindring med sjukvårdsuppgifterna.

Någon hjälp i undervisningen anser professorn sig icke kunna erhålla från de av kommunen anställda läkarna utöver vad denne överläkare kan ge, dels därför att dessa andra läkare icke medhinner detta på grund av de krävande sjukvårdande arbetsuppgifterna, dels och främst därför att dessa läkare icke äger fullgoda kvalifikationer för att meddela klinisk undervisning. Flertalet av dessa läkare är unga med få tjänstgöringsår inom röntgen-diagnostik.

Under dessa förhållanden anser sig den ansvarige professorn vara nödd att sänka kvaliteten på undervisningen, eventuellt även dess kvantitativa omfattning. Endast en minskning av de sjukvårdande uppgifterna kan medge att undervisningen skulle få behålla den kvalitet den tidigare ägt.

Riksdagen antog föregående år ny sjukhuslag, vilken i princip stadgar, att underläkare icke må förordnas för mer än högst tre år vid samma klinik. Avsikten var att därigenom främst tillgodose landstingens behov av kvalificerade läkarkrafter, företrädesvis hämtade från universitetssjukhusen. Det framhölls dock i förarbetena till lagen, att sjukhusens kvalificerade läkaruppgifter i ökad omfattning då måste tillgodoses genom inrättande av fler biträdande överläkartjänster. På samma sätt måste universitetsklinikernas behov av kvalificerade läkarkrafter tillgodoses genom inrättande av erforderligt antal lärarbefattningar.

Statsmakterna måste beakta de väsentligt ändrade — och försämrade — möjligheter som sjukhuslagen skapat för lasaretten och för universitetsklinikerna att till sig knyta äldre väl kvalificerade läkare.

Under hänvisning till vad ovan anförts hemställer vi,

att riksdagen måtte besluta,

att ytterligare en professur inrättas i röntgendiagnostik vid Göteborgs universitet fr. o. m. 1 juli 1960,

att densamma förenas med överläkartjänst vid Sahlgrenska sjukhuset,

samt att det hittillsvarande anslaget på 10 800 kronor för undervisning i ämnet reduceras i motsvarande mån.

Stockholm den 5 april 1960

Elisabet Sjövall

Stina Wallerius-Gunne

Bertil v. Friesen

Johannes Antonsson
